

Contact blad

**Vanaf nu:
Johanniter
Nederland!**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Fleur de Beaufort, Joke Bos-Sinoo, Katinka Kersting, Nies Molkenboer-van den Brandeler, Jan Schutte

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.

T 070 – 364 9920

E kersting@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag

T 070 – 364 9920

F 070 – 356 1137

E info@johanniter.nl

W www.johanniter.nl

Bankrekening: NL38 ABNA 025838147

Johanniter Nederland biedt hulp en zorg aan mensen die door ziekte, een handicap, ouderdom of sociale omstandigheden in een afhankelijk positie verkeren. Duizenden vrijwilligers, verspreid door Nederland, zetten zich hiervoor in. Zij zijn actief in zorgcentra, inloophuizen, hospitia en bij onze vakantieactiviteiten. Ons doel is mensen plezier te geven en leed te verzachten.

Nieuwe naam:

Johanniter Nederland

De stichting krijgt een nieuwe naam! Johanniter

Hulpverlening heet voortaan Johanniter

Nederland. En er zijn nog een paar nieuwtjes die hiermee samenhangen.

Met de stichting en alle vrijwilligers doen we méér dan 'hulp verlenen'. Daarom is gekozen voor een nieuwe naam die meer past bij deze tijd en die beter uitdrukking geeft aan wie wij zijn. Johanniter Nederland geeft aan dat wij door het gehele land actief zijn en onderling met elkaar verbonden. Daarnaast laten we zien dat wij onderdeel uitmaken van een groter internationaal netwerk.

Met de nieuwe naam lanceren we tegelijkertijd een nieuwe website die op een aantrekkelijke en toegankelijke manier aangeeft wie we zijn en wat we allemaal doen. Dit laatste is onderverdeeld in drie deelgebieden: Johanniter vakanties, Johanniter projecten en Johanniter groepen (inderdaad ook hier valt het woord 'hulp' weg). Kijk op www.johanniter.nl!

Ook de Voor- en Najaarsdag worden in een nieuw jasje gestoken. Er is voortaan één vrijwilligersdag in het najaar. Hier worden de vrijwilligers in het zonnetje gezet, gecombineerd met een overdenking die een brug slaat tussen onze tradities en het vrijwilligerswerk nu. U bent allen van harte welkom op 29 oktober! In de nazomer ontvangt u hiervoor nog een uitnodiging.

De naamswijziging zal de komende tijd stapsgewijs op alle fronten worden doorgevoerd. Neem gerust contact met ons op als u hierover nog vragen heeft. ☺

KATINKA KERSTING

Inhoudsopgave

Contactblad 150

De maatschappij veranderde en het vrijwilligerswerk veranderde mee. We nemen u in hink stap sprong mee door de geschiedenis. Van elk decennium presenteren we een stukje tekst uit het *Contactblad*. Opvallend is dat sommige thema's van 'vroeger' nog steeds – of opnieuw – actueel zijn.

Statushouders krijgen opleiding in Katwijk

Johanniter vrijwilligers in woonzorgcentrum Salem in Katwijk hebben sinds kort te maken met een heel bijzonder project. Asielzoekers die toestemming hebben gekregen om in Nederland te blijven, worden hier opgeleid voor een baan in de ouderenzorg terwijl ze tegelijkertijd in Salem wonen.

In Huizen doen ze het zo...

De ontwikkelingen in de zorg houden de gemoederen nog steeds bezig, dat blijkt wel uit de zorgenquêtes die links en rechts worden gehouden. Zorgverleners en cliënten nemen de moeite om die in te vullen en toe te lichten, want het is belangrijk om je stem te laten horen.

En verder

11 Gedicht • 12 Gluren bij de burens • 14 De praktijk • 16 Vrijwilliger blikt terug en kijkt vooruit • 20 Puzzel • 21 Maak kennis met Rienk Lanooy • 22 Van twee kanten • 23 Agenda, Spelden • 24 In contact met

➤ Contactblad 150

Voor u ligt het 150^e Contactblad, het is tevens het 65^e jaar dat het blad verschijnt.

Niet veel bladen zijn zo'n lang leven beschoren. Wat is er in die tijd gebeurd?

Het eerste *Contactblad* verschijnt in 1951. Het is bedoeld voor Johanniter Helpsters. Dit zijn jonge vrouwen die in ziekenhuizen en op andere plekken vrijwillig hulp verlenen en hiervoor via de Johanniter Orde een tweejarige opleiding hebben gevolgd. In de jaren die volgen krijgen ook de vakantieweken, de hulpgroepen en diverse projecten vorm en richt het blad zich op een steeds breder scala aan Johanniter vrijwilligers.

Door de jaren heen

Bij het 40-jarig bestaan van de stichting gaven we al een overzicht van het *Contactblad* door de jaren heen, waarbij we vooral inzoomden op de diverse verschijningsvormen van het blad. Nu willen we bekijken welke thema's er aan bod kwamen om inzicht te krijgen in het maatschappelijke veld waarin het vrijwilligerswerk zich door de jaren heen afspeelde. De maatschappij veranderde en het vrijwilligerswerk veranderde mee. We nemen u in hink stap sprong mee door de geschiedenis. Van elk decennium presenteren we een stukje tekst uit het *Contactblad*. Opvallend is dat sommige thema's van 'vroeger' nog steeds – of opnieuw – actueel zijn.

1951 Vluchtelingen

Vluchtelingenproblematiek is van alle tijden. Na de tweede wereldoorlog zijn er 1 miljoen ontheemden, onder andere in het Midden Oosten. Het allereerste *Contactblad* besteedt hier aandacht aan.

Het trof mij, dat Dr. Visser 't Hooft, secretaris generaal van de Wereldraad van Kerken, vlak daarop ging vertellen van de 80.000 vluchtelingen, die thans nog in de grootste armoede in hun tentenkampen in het midden Oosten leven. En wat nog veel erger is, in ledigheid hun leven slijten. (...) De kerken, die zich naar Jezus Christus noemen, hebben een grote verantwoordelijkheid en taak t.a.v. de honderdduizenden Mohammedanen, die menen dat het Christelijke Westen hen geheel vergeet. Hier leeft een groep mensen die zó verbitterd wordt, dat zij het gevaar van een komende oorlog oproepen.

Ook in Europa zelf is er na de oorlog een groot vluchtelingenprobleem ontstaan. In het tweede nummer van het blad lezen we:

(...) de ontroerende geschiedenis van ruim 12 miljoen teleurgestelde, ongelukkige mensen, de dakloze vluchtelingen van West Europa. (...) En wij komen diep onder de indruk van de ontwrichting van het gezinsleven, de grote sociale en morele gevaren, waaraan de jeugd in de overbevolkte vluchtelingenkampen blootstaat.

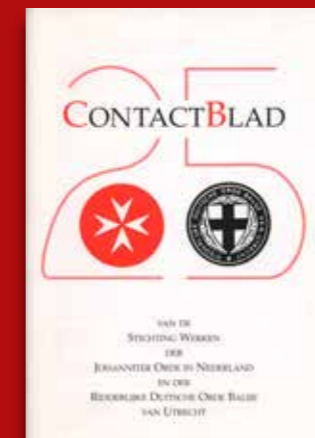
Het artikel eindigt met een oproep tot hulp:

En is de liefde niet vindingrijk? Wie weet welke nieuwe mogelijkheden wij als Johanniter Helpsters niet vinden! Helpt u meedenken wat wij zouden kunnen doen?

1961 Verpleegsters-tekort

In de *Contactbladen* van 1961 is er veel aandacht voor de hongersnood in 'de Kongo' en voor de ongelijke verdeling van de welvaart en problemen die dit meebrengt voor 'onder-ontwikkelde gebieden'. Binnen Nederland kampt men door de toegenomen welvaart en een overvloed aan werk met een verpleegsterstekort.

U behoeft de advertentiepagina van Uw krant maar open te slaan om diep onder de indruk te komen van het verpleegsterstekort, waar alle ziekenhuizen en psychiatrische inrichtingen in ons land mee te kampen hebben. Het zou niet billijk zijn de oorzaak te zoeken in de oppervlakkigheid van de moderne jeugd, die liever en gemakkelijker, beter betaalde betrekking zou hebben. Integendeel, er werken nu veel meer meisjes als verpleegster, gezins- en bejaardenverzorgster dan voor de oorlog. Maar, lang niet genoeg. Uit gegevens van het Centraal Bureau van Statistiek en van het Instituut van Sociale Geneeskunde blijkt, dat b.v. van hen die in 1960 18 tot 20 jaar waren 10% in de verpleging zou moeten om in de behoefte te voorzien, waar de bejaardenverzorgsters dan nog niet bij gerekend zijn! Wil men vasthouden aan de eis van minstens het Ulo-diploma als vooropleiding, dan betekent het 50% van de meisjes uit die leeftijdsgroep. Neemt men genoeg met de huishoudschool, dan nog altijd 20%. (...) Op velerlei manier wordt naar een oplossing gezocht. Een geheel vernieuwde interne organisatie en een meer gedifferentieerde opleiding tot verpleegster, resp. verpleeghulp zijn er enkele van. Maar ook de vrijwilligers hebben hier een taak. Dat betekent voor ons: de Johanniter Helpsters mogen hier niet ontbreken!

1971 Gastarbeiders

Begin jaren zestig worden ten dienste van de zware industrie mensen geworven uit landen als Italië, Spanje en Portugal. In 1964 sluit de Nederlandse regering een wervingsovereenkomst met Turkije, in 1969 volgt Marokko. Daarnaast vinden veel gastarbeiders zelf de weg naar Nederland. In een artikel in het Contactblad uit 1971 wordt opgeroepen om deze mensen te helpen met inburgeren, ook al wordt het dan nog niet zo genoemd.

In oude stadswijken, in pensions, overal merkt men dat er steeds meer buitenlanders met hun vrouwen, en ook met kinderen zijn komen wonen. Eigen kinderen van de lagere school zullen al wel eens thuis verteld hebben dat er een kind in de klas is gekomen dat ze niet kunnen verstaan. 'De grote bedrijven laten ze komen' – dus, denken we, zorgen die er verder voor. En – bovendien – er is overheidszorg, waar deskundigen voor worden aangesteld. Dit is evenwel maar ten dele waar. De bedrijven mogen met toestemming van de overheid weliswaar in bepaalde landen arbeidskrachten aanwerven. Zij moeten zorgen voor huisvesting en goede arbeidsvoorwaarden en werkomstandigheden. Zij kunnen echter niet verplicht worden gesteld ook zorg te besteden aan recreatieve en andere mogelijkheden buiten bedrijfstijd, ook al zijn er bedrijven die hier wel degelijk aandacht en geld aan besteden. Op dit terrein zal het persoonlijke initiatief veel goeds kunnen verrichten.

1981 Nieuw beleid

In 1981 wordt in het *Contactblad* aandacht besteedt aan het nieuwe overheidsbeleid op het gebied van zorg en welzijn. De kern hiervan is: decentralisatie van beleid, zorg en financiering. Herkenbaar?

(...) Aan drie voorwaarden moet worden voldaan:

- 1 Houd de bejaarde en de gehandicapte zo lang als mogelijk is in de eigen woonomgeving.*
- 2 Stimuleer het vrijwilligerswerk om de professionele hulpverlener optimaal in staat te stellen om haar of zijn werk naar behoren te doen.*
- 3 Stimuleer zelfzorg door aanpassing van de woonomgeving en door het geven van een stuk begeleiding.*

1991 Professionalisering van vrijwilligerswerk

In de jaren negentig groeit het besef dat vrijwilligerswerk meer is dan liefdadigheid en daarom professionele kaders nodig heeft. In 1991 lezen we:

Je kunt gezinsverzorging en kruiswerk beschouwen als een product. Het is net zo essentieel voor het goed functioneren van onze samenleving als de productie van bijvoorbeeld levensmiddelen (...) En wat voor de professionele zorg- en hulpverlening geldt, gaat ook op voor vrijwilligerswerk in deze sector. Ook dat is van essentieel belang voor het goed functioneren van onze economie. Zo is het werk van haspadies en het vakantiewerk een product dat aan de man moet worden gebracht. Haspadie en vakantiewerk hebben als leveranciers van het product 'vrijwilliger hulpverlening'

te maken met twee groepen klanten. Aan de ene kant de hulpvragers als afnemers van diensten en aan de andere de vrijwilligers, de afnemers van het vrijwilligerswerk. Het is moeilijk en tegelijkertijd een uitdaging om beide groepen tevreden te stellen en ook tevreden te houden. Vooral dat laatste is belangrijk. En om dat te bereiken zullen we met name naar de vrijwilliger toe meer klantgericht moeten werken.

2001 Problemen voor vrijwilligerswerk

In 2001 wordt in het *Contactblad* ingegaan op knelpunten bij vrijwilligerswerk in de zorg. Met deze zaken worstelen we anno 2016 nog steeds.

(...) Hierin zien we al snel de problemen voor het huidige vrijwilligerswerk in de zorg. In diverse periodes van het leven zien we mogelijkheden, maar ook bedreigingen voor het doen van vrijwilligerswerk. Betaald werk en onafhankelijkheid, wordt voor iedereen, dus ook voor vrouwen, belangrijk. Steeds vaker combineren ouders het werk met de zorg voor het gezin. Vrouwen blijven werken of gaan weer of meer werken als de kinderen groter zijn. Een leven lang in het vrijwilligerswerk zullen we in de toekomst steeds minder zien. (...) Nog maar een paar decennia geleden was de gemiddelde leeftijd in het bejaardenoord 65 jaar, nu is men 85 als men in het verzorgingshuis komt. De woonduur is gemiddeld vier jaar. Daarna gaat men naar een verpleeghuis of overlijdt men. Dat wil zeggen dat de populatie van een verzorgingshuis en ook van een verpleeghuis veel zwaarder en hulpbehoevender is dan vroeger. Dit maakt het werk voor zowel de beroepskrachten als de vrijwilligers veel zwaarder.

2011 Participatie

Een samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt en iedereen kan meedoen is ook in 2011 al een belangrijk aandachtspunt.

Johanniter Hulpverlening wil graag zo veel mogelijk mensen bereiken, of het nu gaat om vrijwilligers of om mensen aan wie wij hulp verlenen. We geloven in participatie en willen graag met iedereen en voor iedereen werken. De factoren die een belemmering vormen voor het geven of het ontvangen van hulp willen wij zo veel mogelijk wegnemen. Vandaar dat we nu een project zijn gestart om er achter te komen welke belemmeringen er veroorzaakt kunnen worden door de leeftijd van een vrijwilliger (...) Bijvoorbeeld omdat een instelling leeftijdsgrenzen stelt of een te strakke taakinvulling hanteert, waardoor doelgroepvrijwilligers niet in aanmerking komen voor het werk. Johanniter Hulpverlening is voorstander van een omgekeerde manier van denken. We redeneren niet vanuit wat iemand niet (meer) kan, maar gaan uit van wat iemand wél kan. Als er belemmeringen blijken te zijn, kijken we wat er nodig is om die vrijwilliger toch in te kunnen zetten. Met het project willen we in de praktijk leren wat wij nog beter kunnen doen om ouderen als vrijwilliger actief te laten zijn.

➤ Statushouders krijgen opleiding in Katwijk

Johanniter vrijwilligers in woonzorgcentrum Salem in Katwijk hebben sinds kort te maken met een heel bijzonder project. Asielzoekers die toestemming hebben gekregen om in Nederland te blijven, worden hier opgeleid voor een baan in de ouderenzorg terwijl ze tegelijkertijd in Salem wonen.

Cursisten met een bewoonster van Salem

Tussen januari en eind maart zijn er tien statushouders, in de leeftijd van 24 tot 26 jaar, gehuisvest in een apart gedeelte van het woonzorgcentrum Salem in Katwijk. Zij zijn uit een groot aantal kandidaten uit AZC's geselecteerd. Daarbij werd onder andere gekeken naar de affiniteit met zorg en een eerder gevolgde zorgopleiding of ervaring in de zorg in eigen land. Zij zullen bij DSV|verzorgd leven, waar Salem onder valt, een opleiding volgen tot verpleegkundige. De eerste weken volgden zij versneld het normale inburgeringstraject met daarin veel aandacht voor de beheersing van de Nederlandse taal. Tijdens deze periode deden zij vrijwilligerswerk

in Salem. In april is de opleiding gestart. Elke statushouder heeft een eigen buddy toegewezen gekregen, die hem of haar wegwijs maakt in de Katwijkse samenleving, binnen DSV als zorgorganisatie en hem of haar bekend maakt met Nederlandse gebruiken en taal. Hieronder vertellen vier betrokkenen meer over het project.

Gerard Herbrink, directeur-bestuurder DSV|verzorgd leven

'In de ouderenzorg is een tekort aan verpleegkundigen. Het gaat om vier- tot vijfduizend plekken. De mensen die nu van HBO-opleidingen komen,

Woordjes leren

gaan dit gat niet vullen, want zij willen liever in een ziekenhuis werken. Een ander probleem is dat door veranderingen in de langdurige zorg, instellingen die van oorsprong bejaardenhuis waren, de omslag moeten maken naar verpleeghuis. Het aantal zorgtaken neemt hierdoor enorm toe, terwijl de budgetten gelijk blijven. Dit leidt tot leegstand in de huizen. Als directeur van een zorginstelling werd ik met deze twee zaken geconfronteerd. Tegelijkertijd zag ik op het journaal beelden van de heftige consequenties van de IS voor de bevolking van Syrië. Ik vond dat we iets moeten doen voor de mensen die vluchten en onze kant opkomen. En toen ontstond het idee voor dit project. Ik dacht: waarom doen we niet hetzelfde als veertig jaar geleden? Toen woonde je intern als je in de zorg werd opgeleid. Als we deze mogelijkheid aan vluchtelingen zouden bieden, kunnen we ze opleiden binnen ons zorgsysteem en geven we ze de mogelijkheid om in te burgeren in onze samenleving. Tegelijkertijd werk je aan een oplossing voor het tekort aan verpleegkundigen en doe je iets aan de leegstand in zorginstellingen. Dit is een win-win-win oplossing. Iedereen profiteert ervan.

Een mooi plan, maar het was een moeizaam en ingewikkeld proces om het te realiseren. In eerste instantie ondervond ik, naast veel positieve reacties ook veel weerstand: we kennen ze niet, ze stinken, ze zorgen voor overlast, ze pikken onze banen in. Dit zijn nog de milde varianten van wat ik gehoord heb. Er waren momenten waarop ik dacht: moet ik dit wel doorzetten? Maar ik geloofde er in en we bleven keer op keer dezelfde boodschap uitdragen: dit is nodig en dit past bij de protestants christelijke identiteit van onze organisatie. De essentie van ons geloof is dat we mensen in nood moeten helpen.

Het grootste resultaat werd in januari bereikt, toen de eerste vijf cursisten kennis maakten met een deel van de bewoners. Het was heel spannend. Hoe zou hun reactie zijn? Nel, de taaldocent, had met de cursisten

geoefend zodat ze in het Nederlands konden vertellen wie ze waren en waar ze vandaan kwamen. Semhar, een van de cursisten, voegde daar spontaan iets aan toe. Ze vertelde hoe zwaar het laatste jaar in Eritrea was geweest en dat ze veel had gebeden om een oplossing. 'En nu ben ik hier', zei ze. Even werd het muisstil. Je zag de ontroering in de ogen van de mensen. Een mevrouw met afasie stak vervolgens twee duimen in de lucht. Daarna barstte een groot applaus los. Toen dacht ik: dit is gelukt, de verbinding is gelegd.

Ik heb de afgelopen veertig jaar in mijn werk heel veel mooie dingen gedaan, maar dit is toch echt wel het allermooiste. Begin januari spraken deze jongens en meisjes geen woord Nederlands, en nu kan ik een eenvoudig gesprek met ze voeren. Ik zie hun levenslust, hun ambitie, hoe ze genieten van het feit dat ze hier in vrijheid kunnen leven. Ze hebben er zin in en doen hun best om te integreren. Een zeer belangrijke rol hierin spelen de buddy's, die de cursisten mee op sleeptouw nemen en in contact brengen met de Katwijkse samenleving. De reacties uit het dorp worden steeds positiever. Nu durven mensen te zeggen: wat een mooi idee, dit past bij Katwijk, dit past bij DSV. En eigenlijk zorgen de studenten hier zelf voor. Ze veroveren de harten van de mensen zodra ze contact maken. De ouderen in Salem zien hen inmiddels als hun kleinkinderen.

Dit project verrijkt het leven van onze ouderen, verrijkt onze cultuur, verrijkt ons leven. Als de ontmoeting eenmaal plaatsvindt, vallen alle bezwaren weg. Uit een ontmoeting ontstaat iets nieuws, iets moois. Ik word er vaak stil van, zo mooi is het. Ik hoop dan ook van harte dat andere zorginstellingen ons voorbeeld zullen volgen!

Awet, student

'Ik woonde in een AZC en mijn contactpersoon vertelde me over de opleiding in Salem. In mijn

thuisland Eritrea werkte ik ook in de zorg. Ik heb een sollicitatiegesprek gehad en werd aangenomen. In januari zijn we begonnen. We hebben nu Nederlandse les en doen vrijwilligerswerk. Dat is goed om de taal te leren. Ik ben nu bijna twee jaar in Nederland en dit is een prachtige kans. Als je de taal begint te leren, gaat alles steeds gemakkelijker. In april start de opleiding, ik verwacht dan veel te leren. Sommige dingen zijn anders georganiseerd dan ik gewend ben. In Eritrea hebben we bijvoorbeeld geen tehuizen als Salem, ouderen wonen bij hun familie. Wat ik wil doen als de opleiding af is? In Salem werken natuurlijk. Mijn toekomst ligt in Nederland. Al heb ik wel veel moeite met het koude klimaat. Maar ik houd van de mensen hier.'

Semhar, student

'Ik kom uit Eritrea en ben nu bijna zes maanden in Nederland. Al vanaf dat ik klein ben, wil ik graag voor mensen zorgen. Dat is altijd mijn ambitie gebleven, ik voel me goed als ik mensen help. Het was dan ook logisch dat ik verpleegkunde ging studeren. Vervolgens werkte ik onder andere in de psychiatrie en de ouderenzorg. Helaas moest ik mijn thuisland verlaten. Mijn contactpersoon in het AZC kende mijn achtergrond en wees mij op dit project. Ik besloot te solliciteren. Het is een mooie manier om de taal, de mensen en de cultuur hier te leren kennen. Dat is nodig om te kunnen integreren in de samenleving. Nu ik begonnen ben, voelt het heel goed. De taal is natuurlijk nog moeilijk, vooral omdat de bewoners van Salem Katwijks dialect spreken. Maar ook dat begin ik te leren, dus ik weet wat 'een bakkie doen' betekent. Eigenlijk leer ik dus twee talen tegelijkertijd.'

Lies van de Zwan, buddy

'Ik werkte al als gastvrouw bij Salem. Toen de werkgroep om dit project voor te bereiden werd opgericht, ben ik er meteen ingestapt als vrijwilliger. Deze combinatie van huisvesting en opleiding leek me iets waar mensen echt iets aan kunnen hebben, daar wilde ik graag aan meewerken. Nu ben ik de buddy van een meisje uit Syrië, Sandi. We doen van alles. We leren de meisjes bijvoorbeeld fietsen, dat levert soms hilarische situaties op. In Syrië is dit iets wat alleen jongens doen. Verder maken we ze wegwijs in het dorp, we gaan mee naar de bank, leggen uit hoe alles werkt. We hebben een groeps WhatsApp voor de buddy's en een groeps WhatsApp voor de buddy's en de 'toppers' zoals wij ze noemen. Als er iets speciaals is, zoals bijvoorbeeld een doktersbezoek, kijken we wie er tijd heeft

om dat te doen. Daarnaast nemen we ze mee naar familie, dan leren ze de Hollandse cultuur kennen. Hoe wij koffie drinken met één koekje is lang niet overal vanzelfsprekend. Binnenkort gaat mijn maatje mee met mijn dochter en haar man naar de tennisvereniging. Het is belangrijk dat de cursisten ook ontspannende dingen doen, na alles wat ze hebben meegemaakt, en naast alles wat ze nu moeten gaan doen. Twee meisjes hebben zich aangesloten bij een gospelkoor hier in het dorp. De mannen nemen de jongens mee naar voetbal. Ze staan overal voor open en ze willen heel graag inburgeren. Het gaat ook om kleine dingen, bijvoorbeeld hoe de afwasmachine werkt. Heel grappig om te merken is dat de ouderen in Salem goed in de gaten houden of wij als buddy's wel goed genoeg voor onze 'toppers' zorgen. Dan krijg je opmerkingen als: is dat niet te gevaarlijk met dat meisje op de fiets? De bewoners zijn echt heel betrokken. Als de cursisten helpen bij het koffie uitdelen, krijgen ze complimentjes omdat ze vooruit gaan met het Nederlands.'

Nel van der Niet, vrijwillig taaldocent

'Mijn moeder woont in Salem, zodoende hoorde ik dat er voor dit project buddy's gezocht werden. Ik heb me direct aangemeld. Omdat ik vóór mijn pensioen leerkracht Nederlands was, ben ik de taallessen gaan verzorgen. We zijn in januari begonnen en ik verzon in eerste instantie zelf hoe we het gingen aanpakken. Ik nam boekjes van mijn kleinkinderen mee om met ze te lezen, oefende de kleuren, haalde overal wat vandaan. Steeds ging ik bij mijzelf te rade: wat is handig om te weten? Het is een ontzettend leuke uitdaging om de inhoud van de lessen te verzinnen. Inmiddels heb ik ook het boek Nederlands van het integratietraject waar ik uit kan putten. We werken zowel aan mondelinge als schriftelijke taalvaardigheid. Dus er komt ook grammatica en spelling bij kijken. Lidwoorden zijn bijvoorbeeld heel moeilijk voor buitenlanders. Gelukkig zijn de studenten echt zeer gemotiveerd. Voor mij is dat heel leuk, want op school was dat lang niet altijd het geval. Tijdens de lessen spreken we een mengelmoes van Engels en Nederlands, al ga ik wel steeds meer op Nederlands over. Ze hebben twee tot drie keer per week les, maar daarnaast doen we ook andere dingen. Zo zijn we zijn naar het Katwijks museum geweest en we gaan nog naar de Keukenhof. Daar leer je ook veel van. Ik vind dit project een geweldig initiatief. Deze combinatie van wonen, werken, leren en integreren gun ik alle statushouders!' <

Wachten op een wonder

*Ik heb gehoord dat velen van jullie
op een wonder zitten te wachten.
Een wonder dat ik, jullie God,
de wereld zal redden.*

*Maar hoe zal ik redden
zonder jullie handen?
Hoe zal ik spreken
zonder jullie stem?
Hoe zal ik liefhebben
zonder jullie hart?*

*Vanaf de zevende dag
heb ik alles uit handen gegeven,
heel mijn schepping,
heel mijn wondermacht.*

*Niet jullie,
Maar ik wacht nu op een wonder.*

LUCAS GROLLENBERG

Deze keer nemen we een kijkje bij Dress for Success. Hoe zetten zij vrijwilligers in?

➤ Goed gekleed naar een baan

Een baan vinden, betaald of onbetaald is niet eenvoudig. Wanneer je dan op sollicitatiegesprek mag komen, is de eerste indruk bepalend. Stichting Dress for Success is een wereldwijde organisatie die mensen gratis representatieve kleding geeft en adviseert onder het motto 'Een eerste indruk kan je nooit meer overdoen.'

Een zonnige, bijna lenteachtige ochtend in Almere Haven. Aan de Kerkgracht is sinds 2009 de winkel gevestigd van Dress for Success. Er zijn (nog) geen klanten. Ineke, de coördinator zit met de vrijwilligers Adinda, Carla en Karin aan de koffie. Al meteen komt het gesprek op de klanten. Ze zegt dat het aantal, ondanks de vele publiciteit, tegenvalt. 'We zouden zoveel meer mensen kunnen helpen, we hebben hier prachtige nieuwe en zo goed als nieuwe merkkleding hangen voor mannen en vrouwen. Daarbij geven wij kleding-, kleur- en make-up adviezen, daarin zijn al onze medewerkers geschoold. Wat de reden is van het tegenvallende aantal klanten, daar kunnen we alleen naar gissen. Waarom voor tweedehands kiezen als er voor weinig geld nieuw te koop is? Of denken de begeleiders van werkzoekenden er niet aan hun cliënten naar ons verwijzen?'

Werkwijze

Ineke vervolgt 'Mensen met een minimum inkomen die werk zoeken, kunnen bij ons terecht, maakt niet uit welke opleiding men heeft of naar welk beroep wordt gesolliciteerd. Wij vragen naar de uitnodiging voor het sollicitatiegesprek en na afloop bellen we hoe het gegaan is. Die gegevens hebben we nodig voor de rapportage aan de gemeente in verband met onze subsidie. Maar we voelen ons ook zeer bij onze klanten betrokken en vinden het fijn als ons werk geholpen heeft om die baan te krijgen. Wij hebben maar één doel: dat mensen onze winkel uit gaan in kleding die hen goed staat en bij hun persoonlijkheid past. Vaak vullen we die kleding nog aan met schoenen, tas en sieraden. Daarbij geven we advies hoe zich tijdens een sollicitatie te presenteren en kunnen we tips geven over make-up en haardracht. Daarover houden we regelmatig workshops. En dat alles doen we zodat de klant vol zelfvertrouwen het gesprek tegemoet kan gaan.'

Kleding

'De kleding die we binnen krijgen, is van goede kwaliteit, representatief en volgens de huidige mode. Regelmatig wordt door fabrikanten nieuwe kleding van mooie merken aangeboden, soms op voorwaarde dat we de merkjes eruit knippen. Ook BN'ers doneren bij ons kleding en regelmatig krijgen we uit Hilversum dozen met prachtige kleding die slechts eenmaal in een TV-uitzending gedragen is. De namen van de drager/draagster mogen we niet noemen. De kleding die in onze winkel hangt, is schoon en pico bello in orde. We wassen en strijken als dat nodig is, soms schakelen we de stomerij in, maar dat is eigenlijk te

De vrijwilligers

kostbaar. Ik heb zelfs een keer een kostuum in de wasmachine gedaan en dat kwam er nog goed uit ook! We krijgen veel kleding aangeboden, meer dan we zelf kunnen gebruiken. Daarmee maken we weer andere instanties blij.'

Klanten

'De klanten die hier komen zijn cultureel en maatschappelijk zeer divers. Zij worden bij ons altijd voor een kopje koffie uitgenodigd en zodra ze aan tafel zitten komen de verhalen en problemen los. Niet voor niets noemen we onze koffiehoeke de 'social table'. Mannen zijn over het algemeen fijne klanten: een mooi, goed zittend pak met dito overhemd en stropdas, wat adviezen en ze gaan tevreden de deur uit. Met vrouwen is het wat lastiger: vrouwen zijn vaak kritisch over hun figuur, maar worden enthousiast als we adviseren hoe de 'zwakke' punten te camoufleren. Meestal nemen ze onze suggesties over, want een strak bloesje vergroot misschien wel je kans bij het uitgaan, maar niet op een baan. Regelmatig kom ik vroegere klanten tegen en dan hoor ik dat zij dankzij ons werk meer zelfvertrouwen hebben gekregen. Daar doe je het voor! Vorig jaar hebben we tweehonderd klanten kunnen helpen, dertig procent daarvan is doorgestroomd naar betaald of vrijwilligerswerk. Een gemiddelde werkzoekende kost de gemeente 20.000 euro, we verdienen dus tonnen voor de gemeente en eerlijk gezegd begrijp ik niet dat er niet meer van onze mogelijkheden gebruik wordt gemaakt.'

Achtergrond

'Klanten praten tijdens het passen heel open over hun problemen. Zo hebben we hier iemand gehad die door faillissement volledig aan de grond is geraakt en

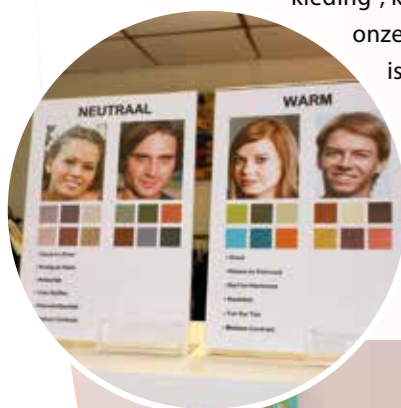
op straat leefde, maar ook hebben we klanten die het nog nooit gelukt is om betaald werk te krijgen. Voor onze medelanders geeft onze collega Amram speciaal advies. In de tijd dat we hier aan het werk zijn, hebben we geleerd dat we onze gedragen kleding niet aan iedereen kwijt kunnen. Er zijn namelijk bevolkingsgroepen die dat pertinent niet willen omdat men meent dat daar de geest van de vorige eigenaar nog in zit. We zijn hier dus niet alleen bezig met kleding, maar we leren bijna dagelijks bij wat zich in onze samenleving afspeelt, hoe men denkt, hoe men voelt.'

Vrijwilligers

'Dit werk kan alleen worden gedaan dankzij ons hechte team vrijwilligers, op dit moment in totaal zeven, onlangs hebben twee collega's een baan gevonden. De meeste vrijwilligers werken hier al jaren. Wanneer een klant goed toegerust de winkel verlaat en ons later bericht dat het met de baan gelukt is, dan is dat voor ons aanleiding voor een feestje. Jammer genoeg gaat het in Nederland de laatste tijd wat minder met Dress for Success. Van dertien winkels in Nederland zijn we teruggegaan naar acht, vorig jaar is onze subsidie in Almere met een derde gekort. Landelijk meer naamsbekendheid kan zeker helpen. Desondanks blijven we doorgaan vanuit onze filosofie 'mensen die werken, steunen mensen die niet werken'. We gunnen al onze klanten de voldoening van betaald of niet betaald werk en we willen hen bij het solliciteren daarnaar graag van dienst zijn. Want die eerste indruk, die kan je nooit overdoen!' ➤

JOKE BOS

website: www.dressforsuccess.nl

De kleding

➤ Fondsenwerving

Organisaties die (deels) werken met vrijwilligers kunnen op verschillende manieren aanvullende fondsen werven, zowel voor hun werkzaamheden als voor activiteiten of trainingen ten behoeve van de vrijwilligers.

Nederland kent een grote hoeveelheid fondsen gericht op specifieke doelgroepen en met veelal zeer verschillende, eigen eisen waaraan een aanvraag moet voldoen. In de praktijk blijkt dat deze wirwar aan mogelijkheden en eisen vrijwilligersorganisaties belemmert of zelfs weerhoudt van fondsenwerving. Dat is jammer, omdat succesvolle fondsenwerving veelal net dat beetje extra mogelijk maakt voor de organisatie of de vrijwilligers.

Drie soorten fondsen

Er zijn in Nederland drie typen fondsen: loterijfondsen, geldwervende fondsen en vermogensfondsen. De loterijfondsen genereren hun inkomsten uit de aangesloten loterijen en verdelen deze zelf rechtstreeks onder goede doelen. Geldwervende fondsen zamelen zelf actief geld in ten behoeve van hun eigen doelstelling(en). Het vermogen van de laatste categorie – de vermogensfondsen – is veelal afkomstig uit legaten en erfstellingen, waarbij de erflater veelal al bij de oprichting van het fonds heeft bepaald voor welk specifiek maatschappelijk doel het vermogen mag worden aangewend.

Overzicht

Voor vrijwilligersorganisaties bieden vooral de vermogensfondsen een goede gelegenheid tot incidentele extra inkomsten. Nederland kent enkele honderden vermogensfondsen, waarvan een groot deel openstaat voor aanvragen van derden. Alvorens een aanvraag in te dienen, is het van belang te weten welke fondsen qua doelstelling en prioriteiten het beste aansluiten bij de eigen organisatie. Het meest complete overzicht van de in Nederland actieve vermogensfondsen biedt het *Fondsenboek* of de *FondsenDisk*, een jaarlijkse uitgave van

de Vereniging van Fondsen in Nederland, veelal beschikbaar bij de grotere Openbare Bibliotheken. Daarnaast zijn er verschillende websites die nuttig kunnen zijn bij een eerste oriëntatie.

Voorwerk

Voor een succesvolle aanvraag is het in de eerste plaats van belang dat het aangeschreven vermogensfonds ook daadwerkelijk goed aansluit bij de doelgroep en het onderwerp van de aanvraag. Het *Fondsenboek* biedt voor ieder fonds waardevolle informatie over de doelstelling, de doelgroep, eventuele uitsluitingen, alsmede de te volgen procedure. Toch kan het zinnig zijn om op voorhand aanvullende informatie op te zoeken op de website van het fonds (indien aanwezig) of op te vragen via de secretaris. Sommige fondsen werken bijvoorbeeld met standaard aanvraagformulieren. Zo wordt onnodig werk, wachten op uitsluitel, en mogelijke teleurstelling zo veel mogelijk voorkomen. Indien beschikbaar, kan informatie over eerder door het fonds gesubsidieerde projecten behulpzaam zijn bij het opstellen van een aanvraag.

Voorwaarden

Let bij het indienen van een aanvraag op de verschillende aanvullende voorwaarden. Sommige fondsen werken nadrukkelijk regionaal en hebben geen geld beschikbaar voor projecten die weliswaar binnen de doelstelling vallen, maar buiten de regio. Ook leeftijdsgrens of geloofsovertuiging kunnen een rol spelen bij de voorwaarden waarop een fonds geld beschikbaar stelt. Dergelijke voorwaarden zijn veelal statutair vastgelegd en zullen bij de eventuele toekenning van een aanvraag dus niet terzijde worden geschoven. Ga bij de aanvraag ook bewust op deze voorwaarden in, zodat direct duidelijk wordt dat het verzoek voldoet aan de verschillende vereisten. Tot slot is bij veel fondsen op voorhand bekend wat de minimale en/of maximale bijdrage kan zijn en of van organisaties wordt verwacht dat zij een aanvullend deel van een project zelfstandig op andere wijze financieren. Bij het opstellen van de begroting voor een aanvraag is het van belang hier alvast rekening mee te houden.

Geef informatie

Bij het opstellen van een aanvraag kan het zinnig zijn de brief van een persoonlijke noot te voorzien, zodat de aanvraag opvalt. Geef een korte beschrijving van de eigen organisatie in het algemeen en meer specifiek van het project of de activiteit waarop de aanvraag van toepassing is. Voeg indien voorhanden wat extra informatie toe, zoals een jaarverslag. Leg in de aanvraag nadrukkelijk uit waarom juist voor het aangeschreven fonds is gekozen. Maak bovendien de financiële positie van de organisatie inzichtelijk en laat daarbij duidelijk

HANDIGE WEBSITES VOOR FONDSWERVING

- <http://vermogensfondsen.startpagina.nl>
- <https://www.fondswervingonline.nl>
- <http://www.subsidietotaal.nl>
- <http://www.verenigingvanfondsen.nl>

zien waarom extra geld nodig is. Wees open over eventuele voorgenomen werving bij andere vermogensfondsen.

Afhandeling

Indien de aanvraag wordt goedgekeurd, is het van belang in de gaten te houden wat na toekenning van het geld nog wordt verwacht. Denk daarbij aan verslaglegging en/of financiële verantwoording achteraf. Ga ook na of een fonds wel of juist niet nadrukkelijke vermelding van de bijdrage verwacht. Een correcte afhandeling achteraf is minstens zo belangrijk als een zorgvuldige voorbereiding van de aanvraag. ➤

➤ Vrijwilliger blikt terug en kijkt vooruit

Het Contactblad is toe aan een lustrum, namelijk uitgave nummer 150. Reden om eens te praten met een oudgediende onder de Johanniter vrijwilligers: Roelien Meerwijk-Jacobse (1947), woonachtig in het schilderachtige oude stadje Montfoort.

Bij de zonovergoten ontvangst valt bij binnenkomst in de grote lichte woonkamer gelijk een mooi ingerichte herdenkingsplek op met een overlijdenskaart en een aantal brandende kaarsjes. De 80-jarige broer van Roeliens echtgenoot Otto is een paar dagen geleden overleden. De vraag of mijn interviewbezoek dan wel gelegen komt, brengt direct het Johannes Hospitium in Vleuten, waar wij beiden aan verbonden zijn, als gesprekstema op tafel. Het bezoek is geen probleem; broer Jan Meerwijk is, na een periode van goede zorg, in alle rust heengegaan. Roelien en Otto hebben, zoals zij dat bij het hospitium gewend waren, op een waardevolle manier van Jan Meerwijk afscheid kunnen nemen en

hem naar zijn einde kunnen en mogen begeleiden. Dat geeft Roelien en Otto een gerust en voldaan gevoel.

Bijzondere bijeenkomst

Roelien, oud-verpleegkundige, herinnert zich haar eerste dag als vrijwilliger bij het hospitium nog goed. Dat was achttien jaar geleden, op 1 september 1997, de dag nadat Lady Diana in Parijs verongelukte. 'Ook op die manier blijft zo'n datum altijd in je geheugen vastgeprikt', zegt ze. Bovendien overleed Roeliens moeder de dag erna. Die eerste ervaring in Vleuten bij de nonnen in het Klooster Spes Nostra, waar het Johannes Hospitium Vleuten de eerste

dertien jaar van zijn bestaan gehuisvest was, was voor Roelien een bijzondere. Het hospitiumjaar werd in de kapel van het klooster geopend met een dienst geleid door de Johanniter predikant en de aan het hospitium verbonden arts. Die bijeenkomst begon merkwaardigerwijze om 18.00 uur en na afloop verzorgden de zusters 'koffie met een boterham'. In die bijeenkomst werd gerefereerd aan het lied van Elton John bij de uitvaart van Lady Diana, waarbij de vrijwilligers en zusters van het hospitium door de voorganger met engelen werden vergeleken, de Johanniter 'heroes'. Roelien zegt dat dit heel veel indruk op haar heeft gemaakt.

Contact is belangrijk

Van alle jaren bij Johanniter Nederland is Roelien vijftien jaar lid geweest van de Commissie 'Geestelijke Vorming'. Roelien: 'In 2000 was ik op een bijeenkomst in Putten, waar het een Ordelid opviel dat ik m'n mondje goed kon roeren. Even later werd mij gevraagd of ik in die commissie wilde plaatsnemen. De commissie bestond uit vijf personen, waarbij ik de enige 'burger' was. Onze taak was het organiseren van de voor- en najaarsdagen. Dat heb ik dus vijftien jaar lang met veel plezier gedaan. Die bijeenkomsten waren elk jaar weer een uitstekende gelegenheid voor vrijwilligers, medewerkers, bestuursleden en Ordeleden om elkaar te ontmoeten en elkaar (beter) te leren kennen.' Roelien vindt dat een dergelijk contact ook in de toekomst nodig blijft. Aandacht en waardering vanuit de Orde voor de werkers 'op de vloer' is van essentieel belang!

Duits voorbeeld

Roelien haalt grappige herinneringen op uit de achttien jaar bij Johanniter Nederland. 'Weet je nog dat we elk jaar nieuwe pasjes kregen uit Den Haag, waarmee we ons konden legitimeren? Er werd alleen nooit naar gevraagd en daarom zijn ze uiteindelijk weer afgeschaft!' We praten ook uitgebreid over de middelen, waarmee de Johanniter activiteiten mogelijk worden gemaakt. Roelien suggereert dat een groter beroep op sponsors best wel eens een aantrekkelijke optie zou kunnen zijn. Zo werken

bijvoorbeeld de Duitse Johanniters ook. Gebouwen en grond (zoals een tuin met rusthoekjes) zijn daar door regionale bedrijven betaald.

Zorg werd zakelijker

Roelien zegt dat er in de tijd dat zij vrijwilliger is heel veel veranderd is en niet alles ten goede. 'De gemoeidelijke 'ons kent ons'-sfeer van de jaren '90 is veel zakelijker geworden. Alles moet tegenwoordig verplicht worden vastgelegd, in de gezondheidszorg vond een accentverschuiving plaats van zorg voor de gast naar zorg voor de administratie. In het hospitium hebben we daar ook mee te maken, maar dankzij de geweldige inzet van de medewerkers en de vrijwilligers hoeven onze gasten dáár niet onder te lijden.'

Dankbaar werk

Roelien haalt herinneringen op aan enkele gasten uit het hospitium. 'Met meer dan duizend gasten in die achttien jaar is het onmogelijk ze allemaal op een rijtje te hebben. Een enkele markante gast blijft dan 'hangen' in je herinnering. En dat zijn de mooie momenten in dit toch wel heel dankbare werk. De zorg aan het bed voor mensen in de laatste fase van hun leven, geeft veel voldoening en als de familie om het sterfbed heen jouw inzet waardeert, dan geeft je dat een geweldig goed gevoel. Natuurlijk zijn er ook wel eens, gelukkig niet vaak, uitschieters de andere kant op. Maar ja, we gaan nu eenmaal om met mensen in een voor hen altijd moeilijke periode in hun leven.'

Bijzondere herinneringen

Aan het einde van dit prettige, collegiale gesprek staan we stil bij de vitrinekast. Hierin zijn dingen uitgestald waarvan Roelien vindt dat ze niet vergeten mogen worden én de moeite waard zijn om er regelmatig naar te kijken. Haar Koninklijke onderscheiding en die van de Johanniter Orde – ondermeer voor haar inzet bij de verhuizing naar het nieuwe hospitiumgebouw in 2004 – nemen dan ook een prominente plaats in. ➤

JAN SCHUTTE

➤ In Huizen doen ze het zo...

De ontwikkelingen in de zorg houden de gemoederen nog steeds bezig, dat blijkt wel uit de zorgenquêtes die links en rechts worden gehouden. Zorgverleners en cliënten nemen de moeite om die in te vullen en toe te lichten, want het is belangrijk om je stem te laten horen.

Janny Bakker

Voor de soms grote verschillen zitten de mensen dwars, het is niet uit te leggen dat dezelfde problematiek per gemeente verschillend kan worden behandeld. Die verschillen kunnen oplopen tot wel duizenden euro's per jaar. In de ene gemeente zijn na vier keukentafelgesprekken nog geen definitieve afspraken gemaakt, terwijl er in de andere zaken vlot en soepel worden geregeld. Grote pijn zit hem vooral in het feit dat zaken niet mét maar óver de zorgvrager worden beslist. 'Een ander bepaalt hoe ik mijn leven moet leiden, ik moet me maar aanpassen.'

Zelf de regie

'Dat doen we in Huizen anders' zegt Janny Bakker, wethouder met onder andere de uitvoering van de Wmo in haar portefeuille. Een breed terrein, maar in ons gesprek beperken we ons tot de zorg aan thuiswonende ouderen en mensen met een beperking. 'Wij zijn de gesprekken anders gaan voeren, wij vragen niet 'wat hebt u nodig' maar 'wat maakt dat u zich goed voelt'. De regie over hun leven ligt bij de mensen zelf, daar gaan ambtenaren niet over. Zeker, we krijgen kritiek, want men vindt dat ouderen niet durven vragen en psychiatrisch patiënten en mensen met een verstandelijke beperking geen inzicht in hun situatie hebben. Het gevolg kan dan niet anders dan een gebrek aan ondersteuning zijn. Dat bestrijd ik, want ook deze mensen kunnen het goed aangeven als je de juiste vragen maar stelt, ook zij komen dan zelf met oplossingen.'

Wederkerigheid

'Ook Huizen kreeg van het Rijk een forse bezuiniging opgelegd. Dat kon niet anders dan tot een

versoering leiden, maar de doelstelling bleef wel overeind: er moet voldoende hulp zijn voor diegenen die het echt nodig hebben. Dat vereist een andere manier van denken: niet langer meer 'waar heb ik recht op', maar 'wat is nodig en wat kan op een ander manier geregeld worden'. Dat leidt vaak tot creatieve oplossingen die uiteindelijk ook meerwaarde blijken te hebben. Zo kon een mevrouw met ernstige epilepsie niet zelf koken en ze was dus aangewezen op diepvriesmaaltijden. Wij hebben met haar gezocht naar een regeling dat ze nu samen met anderen eet. Op haar beurt stelt zij daar iets tegenover wat binnen haar mogelijkheden ligt. Mensen die naar de Voedselbank gaan, willen niet alleen maar ontvangen, zij willen daar graag iets tegenover stellen. Het gaat om wederkerigheid. Dat geeft mensen zelfrespect. We hadden contact met een mevrouw die lichamelijk tot niets meer in staat was, maar ze heeft wel een mooie stem. Nu spreekt ze boeken in voor de blindenbibliotheek. Wij merken dagelijks dat mensen niet alleen willen ontvangen, maar daar ook iets voor terug willen doen. Het besef dat je nuttig bezig bent en een dankbare glimlach krijgt, doet ieder mens toch goed!'

Zorg op maat

Janny Bakker vervolgt: 'De hierboven genoemde voorbeelden leiden tot besparingen die niet alleen in geld zijn uit te drukken, ze leiden ook tot winst op andere fronten. Contacten met anderen geven afleiding en dat is weer goed voor de gezondheid. We kijken niet primair naar geld, voor ons telt in de eerste plaats wat mensen beslist nodig hebben om zich niet buitengesloten te voelen. Als voorbeeld wil ik de aanschaf noemen van een Segway voor iemand die alleen kan staan en liggen. Zo'n apparaat is weliswaar tweemaal zo duur als een scootmobiel, maar

nu is het voor deze persoon mogelijk geworden om zelfstandig naar buiten te gaan, zelf boodschappen te doen, contacten buiten de deur te hebben. In sommige gevallen hebben we de Wmo met de Bijzondere Bijstand gekoppeld, domweg omdat ons gezonde verstand zei dat het anders, en soms ook voordeliger kon. De Wmo verstrekt bijvoorbeeld geen elektrische fiets, wel een scootmobiel die tweemaal zo duur is! Dat deze acties vragen oproepen, kunt u zich voorstellen, maar dit verstaan wij onder 'zorg op maat' en wij doen dit alleen als het echt nodig is.'

Pgb geen compensatie

'Daar tegenover staat bijvoorbeeld de herindicatie van twee zwaar gehandicapte kinderen. Hun ouders hadden een persoonsgebonden budget gekregen voor het naar bed brengen van deze kinderen. Dat kostte veel tijd en ging ten koste van de aandacht voor de twee 'gezonde' kinderen in het gezin. Er werd echter geen zorg ingekocht, de ouders deden het zelf en zagen het pgb als een compensatie van de overheid voor het hebben van twee gehandicapte kinderen. Het was een lastige opgave om met deze ouders een afbouwregeling af te spreken omdat de uitkering niet werd gebruikt waarvoor die was bedoeld. Gaan ze alsnog professionele zorg inkopen, dan blijft het pgb gehandhaafd. Deze situatie komen we vaker tegen, dat is dan ook een van de redenen waarom het anders moet.'

In gesprek

'Onze consulenten zijn goed opgeleid om de vaak moeilijke gesprekken te voeren. Ze laten de cliënten zelf zeggen wat er nodig is, ze laten hen zelf met oplossingen komen. Dat wekt vertrouwen en voelt anders dan iemand die komt controleren. Wij hechten zeer aan de bij wet verplichte onafhankelijke cliëntondersteuning. In de meeste gevallen zijn de partner of kinderen bij de gesprekken met de consulent aanwezig om de cliënt te steunen en belangen te behartigen. Indien nodig kan men een beroep doen op een professionele ondersteuner.'

Vrijwilligers zijn onmisbaar

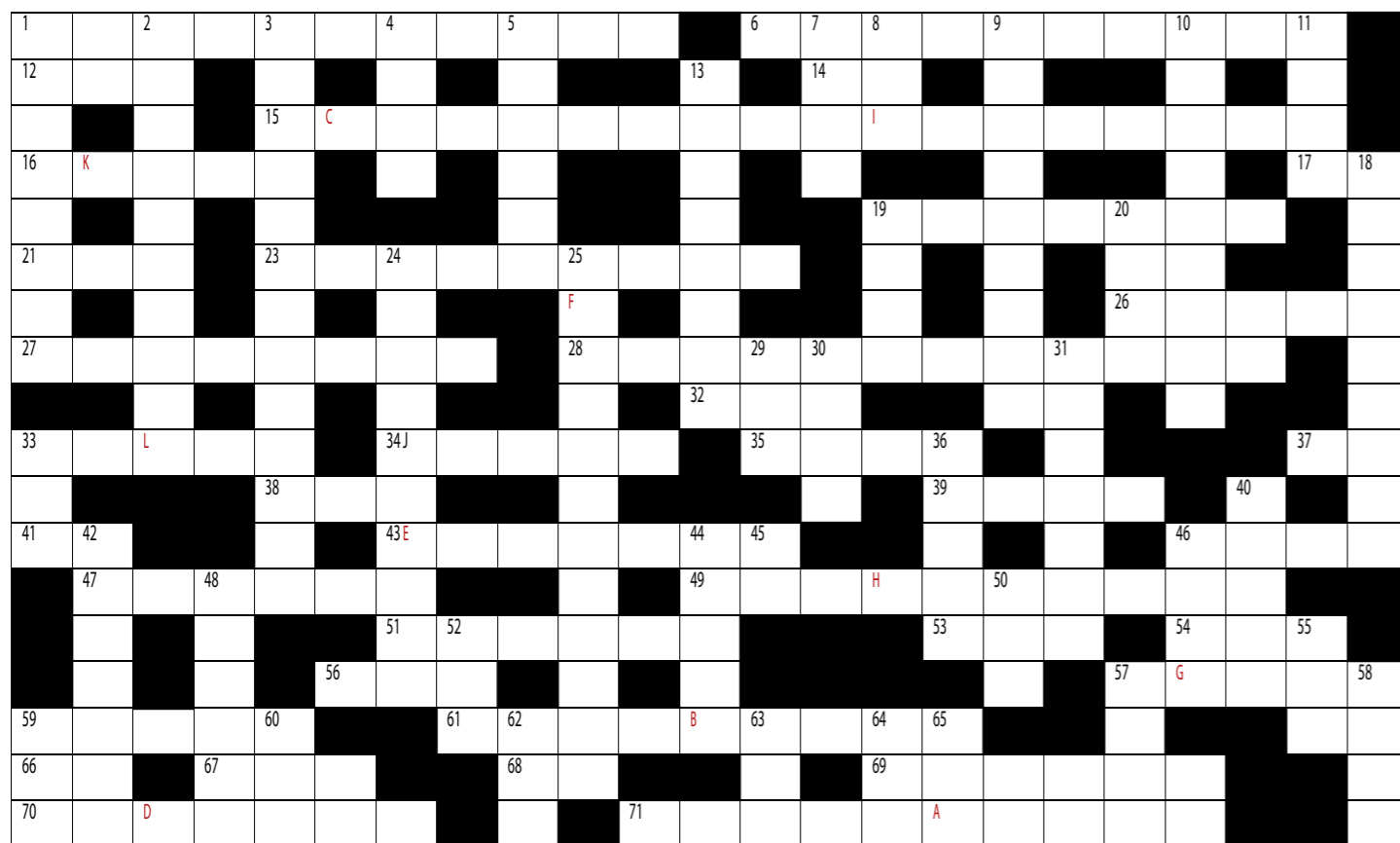
'Onze maatschappij kan niet functioneren zonder vrijwilligers, zij zijn het cement. In principe zorgen we als samenleving voor elkaar. In ieder van ons schuilt wel een vrijwilliger of mantelzorger. Sluit ouderen en kwetsbaren hierbij dus niet uit, ook zij kunnen veel voor elkaar betekenen, daar zien wij dagelijks voorbeelden van. Soms is het nodig om mensen op weg te helpen, om hen oog te laten krijgen voor hun eigen mogelijkheden. De angst dat veel werk in het vervolg aan vrijwilligers zal worden overgelaten, blijkt in ieder geval in onze gemeente ongegrond. Wij hebben in Huizen een actieve vrijwilligerscentrale die hulp kan bieden bij een klusje in huis, boodschappen, tuin, gezamenlijke maaltijden, een bezoekje. Op de leestafel in de hal van het gemeentehuis liggen vier mappen met vacatures op diverse terreinen. Voor elk wat wils. De bijzondere contacten die men ervoor terug krijgt, zijn waardevol en de inspanningen dubbel en dwars waard.'

Iedereen mag meedoen

Janny Bakker besluit: 'Het is fijn dat onze gemeenteraad de ruimte geeft om het beleid op deze manier vorm te geven, want zo lukt het ons om cliënten tevreden te stellen en binnen de budgetten te blijven. Inmiddels hebben omliggende gemeenten dit beleid grotendeels overgenomen. Verschillen in behandeling zijn er binnen onze gemeente zeker en die zullen er ook blijven, maar mensen willen ook geen standaardoplossingen, dus lukt het ons om daarvoor begrip te krijgen. Wij blijven enthousiast werken aan ons ideaal: een samenleving, waarin iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, of beperkingen, gewoon mag meedoen.'

Mogelijk brengt dit gesprek u, lezer, op een idee... ➤

JOKE BOS

Horizontaal:

1. aardpeer; 6. verrijzenis; 12. algemene aandeelhoudersvergadering (afk.); 14. algemeen overleg (afk.); 15. optreden; 16. geroosterde dubbele boterham; 17. Albert Heijn; 19. grappig; 21. gemakzuchtig; 22. landgoed van wijlen Michael Jackson; 26. Engelse componist; 27. computerterm; 28. uitgestorven menssoort (Duitse spelling); 32. oude lap; 33. impressionistisch schilder; 34. koek & ...; 35. attractie in Scheveningen; 37. Vrije Universiteit (afk.); 38. online boekenwinkel; 39. voorbij; 41. Openbaar Ministerie (afk.); 43. plaats in Friesland; 46. kleine rivier in Nederland en België; 47. verenigd (eng.); 49. plaats in de provincie Utrecht; 51. volledig; 53. zomer (fr.); 54. gross domestic product (afk.); 56. Staatkundig Gereformeerde Partij; 57. Christelijk feest; 59. producent gietijzeren pannen; 61. mogelijk; 66. groente; 67. stomdronken; 68. spil; 69. onhandige nietsnut; 70. notulen; 71. beheerder van het archief.

Verticaal:

1. figuur uit de Griekse mythologie; 2. seizoensgebonden lekkernij van chocola; 3. staatsburgerschap; 4. producent van toetjes; 5. keukengerei; 7. plantsoen; 8. hulpsignaal; 9. tegendraads; 10. voorletters; 11. popster; 13. geldwaarde; 18. warmtebron; 19. computerspel; 20. plaats in Gelderland; 24. veelomvattend; 25. richting binnenland; 29. niets; 30. telwoord; 31. deel van een radio; 33. Grote Roerganger; 36. jaarlijkse wielervedstrijd; 40. stichting; 42. oorlogstuig; 44. modetrend van vroeger; 45. Deo Volente (afk.); 46. zonder vlees (populair); 48. aandrang; 50. bezittelijk voornaamwoord (eng.); 52. publieke omroep (afk.); 55. schrijfgerei; 57. groente; 58. reputatie; 59. sport utility vehicle (afk.); 60. speelgoed; 62. kikker; 63. Nederlandse Caravan Club (afk.); 64. profeet; 65. Nederlandse meidenband.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Stuur uw antwoord **voor 15 juli 2016** naar: *redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag* of naar: *kersting@johanniter.nl*. *Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. Onder de juiste inzendingen verloten we een prachtig gebonden boek over de Johanniter Orde. De winnaars van de Puzzel van vorige keer zijn de familie Schuring uit Berkel en Rodenrijs.. De oplossing was: BETHLEHEM* ☺

Maak kennis met dominee Rienk Lanooy

Casper van Dongen was jarenlang de vaste Johanniter predikant. Nu heeft Rienk Lanooy het stokje van hem overgenomen. Maak kennis met onze nieuwe 'huisdominee'.

Rienk Lanooy, geboren in 1964 in Oud-Beyerland, komt uit een protestants christelijk gezin. Al in zijn jonge jaren wil hij inzicht hebben in bijbelse verhalen, kerkgeschiedenis en de filosofie ervan. Na het gymnasium kiest Rienk voor de studie Theologie aan de Universiteit Utrecht. Hij geniet daar van het studentenleven, maakt zich verdienstelijk in theologische disputen en in diverse (studenten)orkesten. Hij overweegt zelfs kort om een overstap naar het conservatorium te maken. Zijn voorliefde voor theologie heeft uiteindelijk toch de voorkeur en in 1988 slaagt Rienk voor het doctoraal examen met als hoofdvak Oude Testament, Kerkgeschiedenis 20^e eeuw en Judaica.

Oecumene

Na zijn doctoraal gaat Rienks belangstelling vooral uit naar de oecumene, waar hij zich tijdens een wintersemester in Zwitserland in verdiept. Zijn kerkelijke opleiding volgt Rienk aan de Leidse Universiteit, waarna hij een aanstelling verwerft bij het Interuniversitair oecumenisch instituut (IIMO) in Utrecht voor het schrijven van zijn proefschrift. In 2013 rondt hij zijn promotie af aan de Vrije Universiteit van Amsterdam met het proefschrift 'Ecumenism and Salvation'.

Predikantschappen

Intussen doet hij de Kerkelijke examens van de Nederlands Hervormde Kerk en aansluitend van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Rienk wordt vervolgens zeven jaar lang predikant van de Nederlandse protestantse kerk van Parijs, de Église Réformée Néerlandaise en daarna vijf jaar predikant in Chaam. Sinds 2009 is Rienk predikant van de Kloosterkerk in Den Haag. In al die jaren is Rienk naast zijn studies en predikantschappen erg actief als gastvoorganger, schrijver van artikelen, in werkgroepen etc.

Johanniters

Eind 2013 wordt Rienk gevraagd door de Johanniter Orde om een verhaal te houden op haar werkdag

in Breukelen. Hij kent de Johanniters al omdat sommige leden kerken in de Kloosterkerk en omdat hij zo'n beetje dagelijks langs de Kanselarij van de Johanniters aan het Lange Voorhout fietst. Met vertrek van ds Caspar van Dongen worden de banden met de Johanniters nog meer aangehaald. Rienk vertelt dat dit niet een vooropgezet plan was. Sommige dingen komen in je leven op je pad. De persoonlijke contacten met leden van de Johanniter Orde hebben die drempel wel lager gemaakt.

Vrijwilligers

Over zijn ervaringen met het Johanniter-werk vertelt Rienk: 'Afgelopen december, bij de kerstbijeenkomst van het Johannes Hospitium in Vleuten, sprak ik een aantal vrijwilligers dat daar werkzaam is. Daaruit bleek de enorme toewijding om er te zijn voor een ander. Persoonlijke aandacht kan zoveel verschil maken in kwaliteit van leven. Mensen die vanuit hun professie in de zorg werken komen daar helaas niet altijd meer aan toe, hoe graag ze dat ook zouden willen.'

Goed gevoel

Op de vraag wat hij zou willen betekenen voor de Johanniter vrijwilligers, antwoordt Rienk dat hij eerst eens wil luisteren op welk vlak de wensen liggen. 'Ik mocht tot nu een aantal vrijwilligersdagen meemaken en heb paasgroeten en kerstoverwegingen geschreven. Ik zou graag ook een keer een vakantieweek meemaken, maar besef dat ik dat moet doen naast mijn werk in de Kloosterkerk. Daar wordt ook het een en ander van mij gevraagd. Het werk in een citykerk in een grote stad als Den Haag is behoorlijk intensief. Het komt dus neer op het vinden van een goede balans tussen het werk dat ik op de achtergrond doe en het werk aan de basis. Om dat laatste gaat het uiteindelijk in de hulpverlening. En die hulpverlening van de Johanniter vrijwilligers geeft mij een buitengewoon goed gevoel. Ik voel mij daar thuis!' ☺

Johanniter vrijwilligers zetten zich in voor hun medemens. Naast elk verhaal van een vrijwilliger kun je dus het verhaal zetten van iemand voor wie deze vrijwilliger zich inzet. Dat doen we in deze rubriek. Deze keer bracht Nies Molkenboer een bezoek aan DVT in Vianen.

DVT

Vandaag ben ik te gast in Vianen; de oude vestingstad aan de Lek die nu nog steeds bekendheid geniet vanwege het grote sluis- en stuwcomplex in de rivier dat de waterstanden regelt voor de binnenscheepvaart. Het is een waterrijk gebied; ik rijd langs rivieren en kanalen en over meer bruggen dan ik van te voren had bedacht!

Diaconale Vrijwillige Thuishulp

Veel vrijwilligerswerk wordt in Vianen en deelgemeenten georganiseerd door de DVT (Diaconale Vrijwillige Thuishulp); een levendige organisatie waar zeer uiteenlopende hulp geboden wordt. DVT beschikt over een mooie website waar wordt gesteld dat er hulp geboden wordt 'daar waar dat nodig is'. Dit geldt voor Vianen, Hagestein, Everdingen en Zijderveld waar veel kerken in de PKN zijn verenigd. De diaconie heeft de handen ineen heeft geslagen aangaande de organisatie van hulp in de thuis-situatie. Ik heb contact gehad met de coördinator en haar gevraagd of zij misschien gegadigden wist die zouden willen meewerken aan mijn interview. En dat bleek wel het geval te zijn! Op een uiterst frisse dag in maart kom ik aanzetten bij Tineke Krijger die in een van de buitenwijken van Vianen woont. Tegelijkertijd ontmoet ik daar Marry Huijzer die daar eveneens vlak bij woont.

Uitgeweken naar Vianen

Tineke woont al ruim veertig jaar in Vianen. Als jong getrouwd stel kwamen zij en haar echtgenoot niet direct in aanmerking voor een huis in Utrecht. Zo zijn zij uitgeweken naar Vianen waar zij een gezin startten en waar Tineke naderhand ook heeft gewerkt. Ze vertelt dat zij onder andere jaren als koster voor de kerk werkzaam was. Helaas werd Tineke getroffen door beperkingen en zij moest ook enkele operaties ondergaan. Uiteindelijk kwam zij thuis te zitten en dat was niet gemakkelijk voor iemand die altijd een druk bestaan heeft geleid. Eerder had Tineke na een ziekenhuisperiode de hulp van DVT al eens ingeroepen voor onder andere boodschappen en daar was zij toen enorm mee geholpen. Reden om nog eens de telefoon te pakken.

Gekoppeld!

Ruim drie jaar geleden nam zij contact op met de coördinator van DVT en vroeg om een vrijwilliger die met name voor de gezelligheid eens langs kon komen. Dat was natuurlijk helemaal niet zo'n eenvoudige vraag. Aan een contact 'voor de gezelligheid' worden natuurlijk heel andere verwachtingen gekoppeld, dan een verzoek om iemand naar het ziekenhuis te begeleiden. Maar kijk... daar kwam Marry en die is meteen gebleven! En als ik het goed begrepen heb: tot beider grote tevredenheid. Om de andere maandagochtend staat Marry bij Tineke op de stoep. Er wordt uitgebreid koffie gedronken en de ochtend vliegt om. De twee hebben veel gemeen want ook Marry kwam als jonge vrouw naar Vianen, ook zij startte een gezin en verder is zij al jaren werkzaam als contactpersoon voor de kerk in haar woonwijk. Tegelijkertijd was zij een lange periode mantelzorgster voor haar moeder. De laatste jaren zet zij zich veel in voor haar kleinkinderen, maar Tineke blijft zij absoluut treffen. Marry geniet zelf namelijk precies evenveel van deze heerlijke maandagochtenden; gewoon gezellig samen kletsen en ze worden niet gestoord door telefoons of andere zaken.

Samen op stap?

Ik vraag voorzichtig of ze misschien gezamenlijk wel eens een ommetje lopen, maar dat gebeurt helemaal niet. Beide dames schieten in de lach als ze terugdenken aan die ene keer dat ze dat bedacht hadden. Tineke heeft nogal last van duizeligheid en bovendien is zij vrij lang, terwijl Marry juist relatief klein van stuk is. Een ondersteunende arm zit er dus niet in! Gelukkig missen ze dat absoluut niet, want ze hebben nog steeds meer dan genoeg om samen te bespreken. Intussen heeft Tineke een vast stramien voor de andere dagen in de week waar therapie ook een belangrijke plaats inneemt. Gelukkig heeft haar echtgenoot een extra vrije dag waardoor ze de boodschappen gezamenlijk kunnen doen en ook haar zoon komt met grote regelmaat aanzetten. Verder is het natuurlijk heerlijk om soms familie in het verre Friesland of Noord Holland te kunnen bezoeken. De vaste basis van de maandagochtenden geeft echter structuur aan de week en daar vaart iedereen wel bij!

Ik dank jullie beiden voor de gezellige en vrolijke ontvangst van vanmiddag en wens jullie nog eindelijk veel mooie maandagen toe! ☺

NIES MOLKENBOER

AGENDA 2016

mei 2016

14 t/m 20 mei Vakantieweek in Mechelen
21 t/m 27 mei Vakantieweek Mechelen

juni 2016

18 jun Ridderdag in Zeist

augustus 2016

20 t/m 26 aug Vakantieweek in Ommen
27 aug t/m 2 sep Vakantieweek in Lemele

oktober 2016

29 okt Vrijwilligersdag

november 2016

12 t/m 18 nov Vakantieweek in Wezep

SPELDUITREIKINGEN

december 2015 – april 2016

2 december Drie Gasthuizen Groep, locatie Klingelpoort (Arnhem), 6 hulpspelden
16 december Bavo Europoort (Rotterdam), 8 hulpspelden
17 december IJsselland Ziekenhuis (Capelle a/d IJssel), 20 hulpspelden
18 december Kerkelijke Gemeenten (Katwijk), 3 hulpspelden
1 x 25 jaarsspel
6 april Ziekenhuis Gelderse Vallei (Ede), 8 hulpspelden

NIES MOLKENBOER zat meer dan tien jaar in de redactie van het *Contactblad*. Nu gaat zij zich op ander vrijwilligerswerk richten.

Vrijwilligerswerk is meestal een bezigheid die je 'erbij' doet; naast je baan of alle andere taken. Veel mensen zetten zich ook nog op verschillende terreinen in. Het zou eigenlijk veel efficiënter zijn als je als vrijwilliger maar één ding doet, je aandacht minder versnipert. Maar het is gewoon leuker om op verschillende gebieden bezig te zijn. Bij mij wisselde dat – zoals bij veel mensen – per levensfase. Het begint met hand- en spandiensten op de peuterspeelzaal, daarna wordt je lees- en luizenmoeder, je gaat in de medezeggenschapsraad op school, draait kantinediensten bij de sportvereniging van je kinderen en gaat in het bestuur. Ik vind het interessant om me in iets te verdiepen als dat op dat moment onderdeel van mijn leven is. Dus toen ik lid werd van de Johanniter Orde wilde ik er ook actief mee aan de slag. Zo heb ik vele vakantieweken meegedraaid. Dat is hard werken én heel bijzonder. Als je ziet hoe de gasten hun leven leiden, dwingt dat respect af. Die vakanties heb ik met veel plezier en liefde gedaan, maar op een gegeven moment wilde ik iets anders en kwam ik bij de redactie van het *Contactblad*. Het meest heb ik genoten van het contact met de vrijwilligers als we voor een artikel een hulpgroep bezochten. We werden altijd bijzonder hartelijk ontvangen. Misschien komt dat doordat mensen die zich inzetten voor een ander, zich ook openstellen voor een ander. Ik vond het inspirerend om telkens weer getuige te zijn van hun belangeloze inzet en toewijding. Door deze bezoeken – soms mochten we zelfs mee op hun jaarlijkse uitje – leerde ik veel vrijwilligers kennen. Het was heel leuk om ze dan op een voor- of najaarsdag weer tegen te komen. Waar ik ook heel veel plezier aan heb beleefd, is de samenwerking binnen de redactie. Er is een goede wisselwerking, we stimuleren elkaar en ieder heeft zijn eigen invalshoek, dat geeft verdieping. In de tijd dat ik in de redactie zat, is het blad volwassen geworden. Soms vind ik het wel jammer dat het niet overal zoveel gelezen wordt als ik graag zou willen. Maar we krijgen ook veel mooie reacties! Toch is voor mij de tijd aangebroken om de redactie te verlaten. Ik ben betrokken bij een paar vrouwenorganisaties en goede doelen, maar je kunt niet alles blijven doen. Wel blijf ik actief in Johanniter-verband; met een groepje ga ik bijeenkomsten organiseren voor onder andere oudere Ordeleden. Gelukkig heb ik een heel goede opvolger voor de redactie gevonden: David van Lennep. In het volgende nummer stelt hij zich aan u voor. Tot slot wens ik Johanniter Nederland toe dat zich telkens weer nieuwe vrijwilligers zullen aanmelden want zij zijn werkelijk onmisbaar in onze samenleving! ☺

